

รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนวัดนาวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1*

A MODEL FOR CHANGE MANAGEMENT OF LEARNING MANAGEMENT IN DIGITAL AGE OF WAT NAWONG SCHOOL, PATHUMTANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จิรัตน์ อยู่ยืน

Jirat Yooyeun

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Pathumtani Primary Educational Service Area Office 1, Thailand

E-mail: jiratyoo2@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวง 2) สร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวง 3) ทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวง โดยใช้วิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถาม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดนาวง รวมทั้งสิ้น 54 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินรูปแบบฯ โดยทดลองใช้ที่โรงเรียนคลองห้า และประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 โรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ 2) รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ มี 2 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย การบริหาร

* Received April 15, 2022; Revised April 25, 2022; Accepted June 13, 2022

การเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ มี 3 ด้าน และ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง มี 8 ขั้น 3) ผลการทดลองใช้และการประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารการเปลี่ยนแปลง, การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research article were to study the condition change management of learning management in the digital age at Wat Nawong School, establish the change management model of learning management in the digital age at Wat Nawong School, and experiment with and evaluate the change management model of learning management in the digital age at Wat Nawong School by using research and development that consisted of 3 steps: 1) To study the condition change management of learning management in the digital age, use a questionnaire from 54 administrators and teachers at Wat Nawong School. 2) Create a model for change management of learning management in the digital age by interviewing 9 experts. 3) Experiment and evaluation in the change management model of learning management in the digital age at Klong5 School, assessing the feasibility and usefulness and using the assessment form by administrators of 30 schools. The statistic used to analyze were Mean Standard Deviation and content analysis. The research results were as follows: 1) Overall, the condition change management of learning management in the digital age was at the highest level consisting of 3 components: learning management in the digital age, changes management of learning management in the digital age, and the role of the individual in the change in learning management. 2) The change management model of learning management in the digital age has 2 main components: Change management of learning management in the digital age has 3 aspects, and the change management process has 8 steps. 3) Overall, the result of the experiment and evaluation of the change management model of learning management in the digital age was a possibility and a benefit at the highest level.

Keywords: Model, change management, Learning management in the digital age

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความ จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆด้าน ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะ เป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ดิจิทัล เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นการ บริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่ง งานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้ การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่างๆตาม ที่กล่าว มาแล้วของสถานศึกษา (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559)

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำคัญที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมากมาย รูปแบบของการจัดการศึกษาก็ต้องเปลี่ยนแปลงจาก การเป็นผู้สอนและผู้เรียนเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้ (partnering) โดยองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้อ ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัลที่มีการ เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับยุคสมัย โดยอาศัยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องมี ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561)

การบริหารงานวิชาการกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นสิ่งที่ผู้นำในยุคดิจิทัล ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด งานวิชาการเป็นหนึ่งในงานสำคัญของสถานศึกษาที่ไม่ควรมองข้ามเป็นอย่างยิ่ง การนำ เทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สรุปหลักการได้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานวิชาการในสถานศึกษาควรอัปเดตความรู้ ด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ 2) ปรับตัวให้พร้อมสำหรับโลกแห่งข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลระบบ Big Data ที่มีประโยชน์มหาศาล (ชินวัตร เจริญนิตย์, 2564)

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ถ้ารู้จักนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน ครูต้องไม่ใช่ Power Point หรือโปรแกรมนำเสนองานอื่นๆ แทนกระดานดำเท่านั้น แต่ครูต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากโลกภายนอกสู่ห้องเรียนโดยผ่าน Internet ก็จะทำให้ให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น ครูสามารถเล่นบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ครูอาจารย์ยังสามารถสร้างบรรยากาศชั้นเรียนให้เป็นแบบชั้นเรียนดิจิทัล (Digital Classroom) ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล สถานศึกษาจะต้องสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนวัดนาวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนวัดนาวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ

1. ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ

2. ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นกรอบวิธีการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ ที่เหมาะสม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดนาวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 รวมทั้งสิ้น 66 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดนาหว้า โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W., 1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 54 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

1. ร่างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า โดยนำผลการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

2. สัมภาษณ์รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า โดยใช้การแบบสัมภาษณ์รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า แล้วนำเป็นข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำรูปแบบที่สร้างและตรวจสอบจากขั้นตอนที่ 2 ไปทดลองไปใช้และประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ การทดลองใช้ ได้แก่ โรงเรียนคลองห้า (พฤษภูมิราษฎร์บำรุง)อำเภอลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ จำนวน 30 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารการจัดการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) และด้านการบริหาร

การเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90) ตามลำดับแสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 54)

สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของ โรงเรียนวัดนาวง	การปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.91	0.29	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.90	0.29	มากที่สุด
3. ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.92	0.28	มากที่สุด
รวม	4.91	0.29	มากที่สุด

2. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ โดยใช้การแบบสัมภาษณ์รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ สรุปได้ดังนี้ รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ

2.1 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ มี 3 ด้าน ได้แก่

2.1.1 ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2.1.2 ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2.1.3 ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง มี 8 ขั้นตอนประกอบด้วย

2.2.1 การจุดพลังใจสู่ชัยชนะ มี 5 ประเด็น คือ 1) ข้อตกลงการเปลี่ยนแปลงการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร 2) ข้อตกลงการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ของครู 3) ข้อตกลงการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การจัดการภาวะหมดไฟในการเปลี่ยนแปลง และ 5) การสื่อสารถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง

2.2.2 การสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลง มี 1 ประเด็น คือ การวินิจฉัยตรวจสอบพลังของการเปลี่ยนแปลง

2.2.3 การกำหนดวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง มี 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ 2) การอธิบายภาพในอนาคตของการปฏิบัติงานของครู

และ 3) การระบุความต้องการของการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนและผู้มีส่วนร่วม

2.2.4 การวางแผนการเปลี่ยนแปลง มี 3 ประเด็น คือ 1) การจัดทำแผน 2) การให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม และ 3) การตรวจสอบแผน

2.2.5 การดำเนินการเปลี่ยนแปลง มี 7 ประเด็น คือ 1) การจัดโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดองค์ประกอบทีมงาน 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ 5) การสื่อสารภายในหน่วยงาน 6) การช่วยเหลือสนับสนุนพัฒนาพันธกิจของบุคลากร 7) การช่วยเหลือสนับสนุนการจัดบริหาร

2.2.6 การสร้างความสำเร็จระยะสั้น มี 3 ประเด็น คือ 1) การตรวจสอบเป้าหมาย 2) การทำเป้าหมายให้สำเร็จ และ 3) การสร้างขวัญและกำลังใจ

2.2.7 การสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มี 4 ประเด็น คือ 1) การวางแผน 2) การดำเนินการ 3) การตรวจสอบ และ 4) การพัฒนา

2.2.8 การสร้างความยั่งยืนในการเปลี่ยนแปลง มี 3 ประเด็น คือ 1) การสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) การกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีให้เป็นวิธีการปฏิบัติงานประจำของบุคลากร และ 3) การสืบสาน ยกย่องบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นและเป็นคนดี

3. ผลการทดลองใช้และการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ พบว่า ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$)

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) และด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหาร และมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน มีการบริหารหลักสูตร มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบริหารสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา เอรารวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน (วรรณภา เอรารวรรณ, 2561)

2. รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ มี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

2.1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ขอบข่ายการบริหารแบ่งได้เป็น 10 งาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งขอบข่ายงานดังกล่าวสามารถส่งผลการบริหารโรงเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เพชริน สงค์ประเสริฐ, 2550) 2) ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องดอนเนลลี และคณะ กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงประกอบไปด้วยขั้นที่ต่าง ๆ 8 ประการ คือ 1) พลังที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 2) การตระหนักถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงองค์กรที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 3) การกำหนดปัญหา เมื่อมีอาการของปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น 4) การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา 5) การตระหนักถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ในองค์กร 6) การเลือกวิธีการและกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความพึงพอใจ 7) การปฏิบัติตามแผนการเปลี่ยนแปลง 8) การประเมินผลการเปลี่ยนแปลง จะให้ความสำคัญกับการจุดพลังใจสู่ชัยชนะ การสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงการวางแผนการเปลี่ยนแปลง และการดำเนินการตามแผนการเปลี่ยนแปลง (Donnelly, et al, 1975) และสอดคล้องกับคอตเตอร์ ได้นำเสนอแนวคิดกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เน้นตัวบุคคลในการพัฒนาองค์กร ได้แก่ 1) เพิ่มระดับความจำเป็นเร่งด่วน 2) สร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) กำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนถูกต้อง 4) สื่อสารเพื่อหาเสียงสนับสนุน 5) สนับสนุนให้เกิดการลงมือทำ 6) สร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ 7) มุ่งมั่นไม่ย่อท้อ 8) รักษาผลการเปลี่ยนแปลงให้คงอยู่ (Kotter, & John P., 2002) และ 3) ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของเอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ ที่ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อประโยชน์ในการวางแผนว่าใครมีหน้าที่รับผิดชอบในการเปลี่ยนแปลง 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา: ผู้กำกับกับการเปลี่ยนแปลง 2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและศึกษานิเทศก์: ผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง 3) ผู้บริหารสถานศึกษา: ผู้บริหาร

การเปลี่ยนแปลง 4) ผู้เปลี่ยนแปลง: ครูผู้สอน และนักเรียนนอกจากนี้ผู้กำกับการเปลี่ยนแปลง และ ผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ, 2553)

2.2 กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง มี 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจุดพลังใจสู่ชัยชนะ 2) การสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) การสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 4) การวางแผนการเปลี่ยนแปลง 5) การดำเนินการเปลี่ยนแปลง 6) การสร้างความสำเร็จระยะสั้น 7) การสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และ 8) การสร้างความยั่งยืนในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ บรรจบ ภูโสตา ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความรู้สึกร่วมกัน การสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การวางแผนการเปลี่ยนแปลง การดำเนินการเปลี่ยนแปลง การสร้างความสำเร็จระยะสั้น การสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และการรักษาการเปลี่ยนแปลงให้คงอยู่ (บรรจบ ภูโสตา, 2556) และสอดคล้องกับ สเตียร์ส ที่ได้เสนอกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบไว้ 8 ขั้นตอน คือ 1) ช่องว่างของปริมาณงานซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม โครงสร้างเทคโนโลยีหรือสมาชิกในองค์กร 2) การตระหนักของผู้บริหารถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง 3) การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนแปลง 4) การสำรวจวินิจฉัยปัญหาขององค์กร 5) การวางแผนการเปลี่ยนแปลง 6) การเลือกใช้กลยุทธ์ และกลวิธีในการเปลี่ยนแปลง 7) การปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลง และ 8) การประเมินผลและติดตามผลการเปลี่ยนแปลง (Steers, 1977)

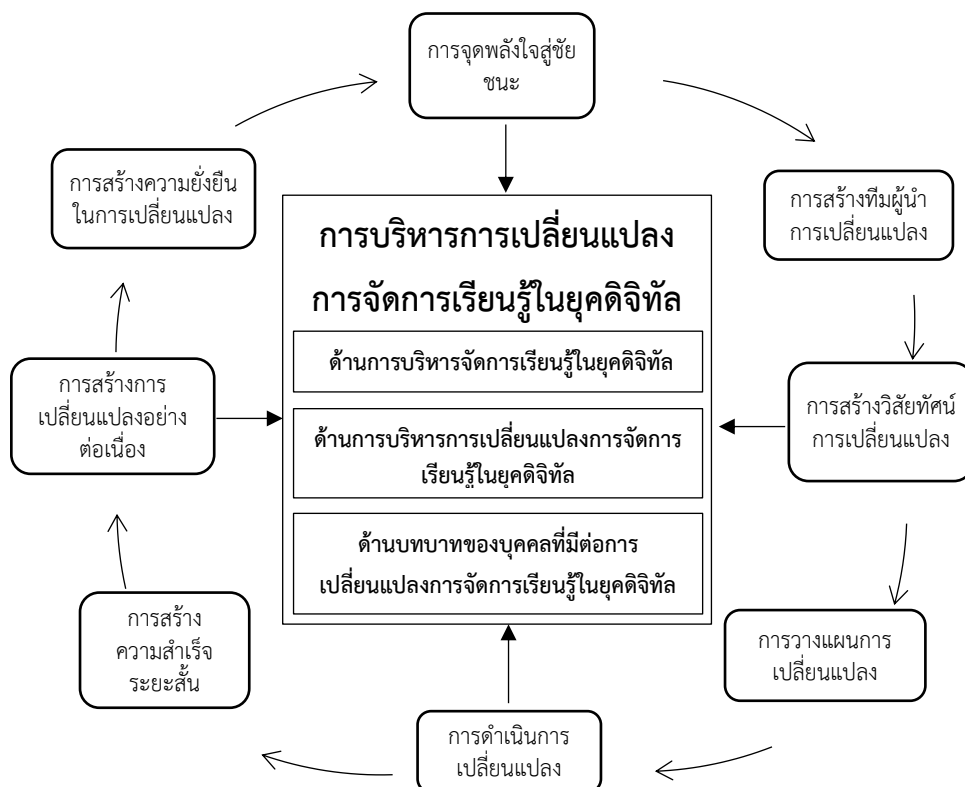
3. ผลการทดลองใช้และการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำเรื่องรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาหว้า โดยภาพรวม พบว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู มีความเข้าใจทั้งกระบวนการ เนื้อหา และวิธีการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา องค์กรประกอบทุกส่วนเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ผู้บริหารมีการนำกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง และมีการประชุม วางแผน ก่อนการดำเนินงาน และมีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบ ภูโสตา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (บรรจบ ภูโสดา, 2556)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้, ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการ

จัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ ด้านบทบาทของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ ประกอบด้วย การจุดพลังใจสู่ชัยชนะ การสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การวางแผนการเปลี่ยนแปลง การดำเนินการเปลี่ยนแปลง การสร้างความสำเร็จระยะสั้น การสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และ การสร้างความยั่งยืนในการเปลี่ยนแปลง 3) การทดลองใช้และรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนวัดนาวงฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรนำรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้น 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรสนับสนุนการนำรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา 3) สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชินวัตร เจริญนิตย์. (2564). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 21(1), 67-74.
- บรรจบ ภูโสดา. (2556). รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15 (พิเศษ), 91-102.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณภา เอราวรรณ. (2561). การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 20(2), 93-107.

- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กีสุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). เรียกใช้เมื่อ 20 พฤษภาคม 2565 จาก <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232>
- เอกชัย กีสุขพันธ์ และคณะ. (2553). การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Donnelly, et al. (1975). Fundamentals of Management: FunctionsBehavior: Applied Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kotter, & John P. (2002). The Heart of Change. Harvard : Business School Press.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30 (3), 607-610.
- Steers. (1977). Organizaational Effectiveness: A Behavioral View. Santa Monica: Goody.